

QR-КОДЫ ЯК СРОДАК ПАВЫШЭННЯ МАТЫВАЦЫІ НАВУЧАННЯ

Т. В. Кароза
БДПУ (Мінск)

Навук. кіраўн. – Т. М. Тарасава, д-р філалаг. навук, дац.

Анатацыя. Сучаснае грамадства ставіць перад адукацыйнай задачай падрыхтаваць актыўнага і адказнага выпускніка, які пасля змога пераўтварыць жыццё сваёй краіны ва ўсіх яе сферах. Настаўнікі могуць толькі падштурхнуць да гэтага з дапамогай прымянення новых цікавых метадаў навучання і адукацыйных тэхналогій. У артыкуле паказваюцца магчымасці QR-кодаў як інтэрактыўнага сродку навучання, здольнага павысіць зацікаўленасць і матывацыю навучэнцаў.

Ключавыя словы: QR-код; мабільнае навучанне; партатыўныя прылады; сучасныя тэхналогіі; павышэнне матывацыі.

Неад'емнай і важнай часткай інфарматызацыі грамадства з'яўляецца інфарматызацыя адукацыі. Па словах Я. С. Полат, новыя педагогічныя тэхналогіі і любыя іншыя, якія выкарыстоўваюцца ў цяперашні час або толькі зараджаюцца, не могуць існаваць без шырокага прымянення новых інфармацыйных тэхналогій [3, С. 272]. Пры гэтым адзін з накірункаў сучаснага этапу інфарматызацыі адукацыі звязаны з выкарыстаннем мабільных тэхналогій для навучання розных прадметаў, у тым ліку і літаратуры [5].

Для вырашэння пазнаваўчых і вучэбных задач мабільныя тэхналогіі выкарыстоўваюцца недастаткова, і пакуль яшчэ не знайшлі свайго належнага прымянення. Нават у выпадку, калі школа мае дастатковую колькасць мабільных прылад, урокі з іх ужываннем у большасці выпадкаў вядуць настаўнікі інфарматыкі. Гэта не дазваляе казаць пра тое, што магчымасці мабільных дэвайсаў паўнаўжываныя выкарыстоўваюцца ў адукацыі. Мабільныя камп'ютарныя тэхналогіі пашыраюць пералік інтэрактыўнага навучальнага абсталявання, рэалізуюць мадэль інтэрактыўнай мультымедычнай дошкі “ў мініяцюры”. У дадзеным артыкуле будуць разгледжаны магчымасці выкарыстання QR-кодаў у сучасным адукацыйным працэсе, у прыватнасці на ўроках беларускай літаратуры.

Пад QR-кодам (ад англ. Quick Response – хуткі адказ) разумеюць мініяцюрны носьбіт дадзеных, які захоўвае тэкставую інфармацыю аб'ёмам каля трох тысяч байт. Гэтыя дадзеныя кадзіруюцца з дапамогай спецыяльных праграм або сэрвісаў у выглядзе чорна-белых ці каляровых квадратаў (гл. мал.).

Мал. 1. Выява аднаго QR-кода

QR-код змяшчае ў сабе дадатковыя дадзеныя, якія патрабуюцца для правільнага дэкадзіравання інфармацыі адмысловымі праграмамі мабільных прылад. Дадзены код у поўнай меры адпавядае сучасным патрабаванням для атрымання і распаўсюджвання інфармацыі, робячы гэты працэс зручным, аператыўным і інтэрактыўным. У цяперашні час любы смартфон ці планшэт лёгка можа распазнаць і расшыфраваць інфармацыю з QR-кода. Для гэтага трэба паднесці камеру мабільнай прылады з усталяванай праграмай для распазнання QR-кода да выявы самаго кода. Праграма выканае расшыфроўку, а затым прапануе выканаць пэўнае дзеянне, прадугледжанае зместам гэтага кода.

Навучэнцы кожны дзень у той ці іншай форме працуюць з інфармацыяй. Яны ажыццяўляюць пошук, апрацоўку, назапашванне, перадачу інфармацыі, пераводзяць яе з адной формы ў іншую і г.д. Выкарыстанне сэрвісаў для розных відаў апрацоўкі інфармацыі, па-першае, можа аказаць дапамогу настаўнікам, як на ўроку, так і ў пазаўрочнай дзейнасці; па-другое, гэта прыцягне ўвагу школьнікаў, прывядзе да іх большай зацікаўленасці ў параўнанні з традыцыйнымі формамі навучання і дасць магчымасць павысіць іх матывацыю.

Разгледзім магчымасці выкарыстання сістэмы QR-кодаў у адукацыйным працэсе ў якасці сродку павышэння матывацыі навучэнцаў [1]:

1. У QR-кодах можна змясціць спасылкі на мультымедыйныя крыніцы і рэсурсы, каб вырашыць канкрэтную навучальную задачу. Раздрукаваныя коды можна ўклеіваць у рабочыя сшыткі навучэнцаў. Напрыклад, пры вывучэнні твора А. Вярцінскага “Рэквіем па кожным чацвертым” у змест кодаў можна ўключыць спасылкі пра Вялікую Айчынную вайну, пра герояў-піянераў, а таксама рэпрадукцыі карцін з альбома М. Савіцкага “Лічбы на сэрцы”, спасылку на паняцце “рэквіем”.

2. Размясціць выявы QR-кодаў на інфармацыйнай дошцы ці асабіста ў кожнага вучня на парце, у якіх будуць прадстаўлены асноўныя моманты аналізу твора. Так, пры вывучэнні твора Янкі Маўра “Плескія рабінзоны” ў QR-коды можна змясціць малюнкi раслін і жывёл, якія сустракаюцца ў творы, і падчас выбарачнага пераказу адпаведных эпізодаў сканіраваць коды.

Таксама QR-коды можна размяшчаць на інфармацыйных стэндах навучальных кабінетаў у якасці відэа- або мультымедыйнага каментарыя да навучальнага матэрыялу. Гэта дазволіць значна ўзбагаціць інфармацыйнае насычэнне стэндаў кабінетаў.

3. Кантрольна-тэставы матэрыял для заняткаў, выкананы ў выглядзе картак з рознымі варыянтамі заданняў, можа быць прадстаўлены ў форме QR-кодаў. Для гэтых мэт існуе спецыяльны сеткавы сэрвіс ClassTools.net (ён даступны па спасылцы: <http://www.classtools.net/QR>).

4. Адным са спосабаў індывідуалізацыі навучання могуць стаць дамашнія заданні, зашыфраваныя ў QR-коды, што паменшыць верагоднасць спісвання і падвысіць зацікаўленасць вучняў.

5. Прыцягнуць увагу навучэнцаў можна пры дапамозе розных гульняў, мерапрыемстваў, у тым ліку пазакласных, калі на адным з этапаў заданне будзе прапанавана ў выглядзе QR-кода, прачытаўшы які можна будзе выканаць заданне. Напрыклад, пры арганізацыі Міжнароднага дня роднай мовы можна ў QR-коды змясціць цікавыя звесткі, гістарычныя даведкі пра беларускую мову, арганізаваць гульнёвую сітуацыю “Назаві мяне па-беларуску”, дзе школьнікі прасканіруюць праз свае мабільныя прылады коды, у якіх будзе змешчаны малюнак з прадметамі або з’явамі рэчаіснасці, пасля чаго яны павінны правільна назваць іх па-беларуску; ці гульнёвую сітуацыю “Чые гэта словы?”, на выявах QR-кодаў будуць змешчаны афарызмы беларускіх пісьменнікаў пра беларускую мову, задача вучняў правільна назваць аўтара. Усе гэтыя коды можна размясціць як у фае школы, так і па ўсёй школе.

6. QR-коды можна размяшчаць на папяровых і электронных візітоўках, бэйджыках удзельнікаў розных мерапрыемстваў.

7. Кніга падключэнняў. Выкарыстанне QR-кодаў на вокладках кніг, каб забяспечыць доступ да анатацыі на кнігу, да матэрыялу пра аўтара або дадатковую інфармацыю пра кнігу. Для гэтага можна выкарыстоўваць каляровае кадзіраванне. Напрыклад, сіні QR-код можа быць выкарыстаны для спасылкі, каб знайсці падобныя па тэме кнігі на вэб-старонках сайтаў, блогаў або для пошукаў па каталогу.

У сучасным свеце мабільныя тэлефоны спажываюць практычна ўсе (навучэнцы, настаўнікі, бацькі), што дазваляе шырока выкарыстоўваць магчымасці гэтых тэхналогій у практычнай дзейнасці.

Паколькі QR-коды не былі ліцэнзаваны, кожны чалавек можа не толькі выкарыстаць іх, але і ствараць бясплатна. Для стварэння QR-кодаў існуе мноства сэрвісаў і праграм. Пры гэтым у большасці з іх ёсць магчымасць захаваць выявы кода ў розных графічных фарматах (напрыклад, jpeg, png, tiff), раздрукаваць іх, непасрэдна ўжыць гэты код ў раздрукаваным дакуменце, адправіць па электроннай пошце, выкарыстаць у сетцы Інтэрнэт.

Такім чынам, QR-коды з’яўляюцца сучасным інфармацыйным сродкам у адукацыйным працэсе, які дапамагае дасягнуць наступных мэт [2]:

- узмацніць матывацыю навучэнцаў да самастойнай вучэбна-пазнавальнай дзейнасці;
- укараніць у навучальны працэс дадатковыя (электронныя) метадычныя адукацыйныя рэсурсы;
- выкарыстаць у новых відах навучальных пошукава-пазнавальных заданняў абагульняючай і сістэматызаванай накіраванасці, актывізаваць вучэбную дзейнасць школьнікаў.

Літаратура

1. Баданов, А. Г. “QR coder”. Интерактивности – Web-сервисы для образования / А. Г. Багданов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://sites.google.com/site/badanovweb2/home/qr-coder>. – Дата доступа: 18.02.17.
2. Литус, К. Д. QR-коды в образовании школьников / К. Д. Литус, С. В. Напалков [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.scienceforum.ru/2015/pdf/12731.pdf>. – Дата доступа: 28.02.17.
3. Полат, Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е. С. Полат. – М. : Академия, 2002.
4. Скокова, И. К. Инновационные информационно-педагогические технологии в образовании: опыт проведения ежегодной одноименной Интернет-конференции-конкурса / И. К. Скокова, Л. З. Давлеткиреева // Современные информационные технологии и ИТ образование. – 2014. – № 10. – С. 573–575.
5. Современные информационные технологии в образовании // ГОУ ВПО “Шуйский государственный педагогический университет” [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sgpu2004.narod.ru/infotek/infotek2.htm>. – Дата доступа: 28.02.2017.